ГРЧКА КОМПАНИЈА ЌЕ ГРАДИ КАПАЦИТЕТ ЗА ОТКУП НА ТУТУН ВО КРУШЕВО

Ќе има работа за 300 крушевчани

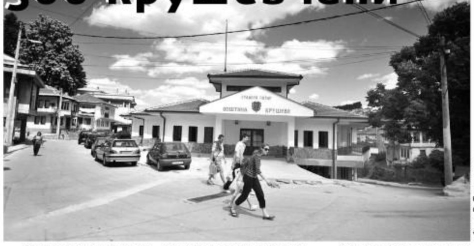

Фото: В. Тануровски

Грчката компанија за откуп на тутун "Саке" купила градежно земјиште во Крушево каде треба да гради капацитет за откуп на тутун. Ова завчера го најави поранешниот премиер и лидер на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски, кој рече дека грчката компанија најавила оти ќе вложи над 3 милиони евра за изградба на капацитетот и дека на неопределено време ќе вработи триесетина луѓе.

"Уште 250 до 300 луѓе ќе бидат вработени сезонски. Но, сезонски - девет месеци, што е речиси цела година. Тоа во моментот ќе овозможи околу 300 или повеќе луѓе да добијат работа во Крушево. За овој град тоа е сериозна бројка, бидејќи според статистиките во моментов има 1.000 невработени", истакна Груевски.

Грчката компанија, како што појасни Груевски, веќе врши откуп на тутун во изнајмениот објект на фирмата "Нико Доага".

"Се надевам дека веќе наесен ќе ја добијат градежната дозвола од општината Крушево и ќе почнат со изградба на нов сопствен капацитет, и дека трајно ќе остават во Крушево", рече Груевски.

ПОЛИЦИСКА АКЦИЈА "ЌЕЛИЈА 2"

Четворица осомничени за тероризам во притвор, по тројца се трага

Притвор од 30 дена заработија четири лица под сомнение дека се поранешни припадници на ИСИС и дека сториле кривично дело тероризам и терористичка организација. Во продолжение на полициската акција "Ќелија 2" МВР сомничи седум лица од Скопје, Тетово и Куманово на возраст од 23 до 38 години, дека биле припадници на Исламската држава и војувале на боиштата во Сирија. Четворица од осомничените се приведени, а по тројца се трага. Министерството за внатрешни работи по спроведена истрага поднесе кривична пријава до Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција против С.Р. (26), Б.С. (32), Б.Г. (23), Е.У. (36), Ф.И. (31) сите од Скопје, М.М. (38) од Тетово и С.И. (27) од Куманово под сомнение за учество во терористичка организација. По наредба на Основниот суд Скопје 1 полицијата изврши претреси на домовите и на други простории на седум локации од кои шест во Скопје и една во Тетово. При претресот уапсени се Б.Г., Ф.И., Е.У. и М.М. Според информациите на полицијата, две од пријавените лица се наоѓаат на територија на Сирија, а Б.С. е во бегство.

При претресите, полицијата пронашла и одзела пет десктоп компјутери, два лаптоп компјутери, 19 мобилни телефони, девет СИМ картички, држач за СИМ картички, девет УСБ стикови, 50 цедиња, мемориски картички, заштитна маска, три патни исправи, маица испишана на арапски јазик "Исламската Држава е Вечна" и други документи кои, како што велат од МВР, ќе бидат предмет на дополнително вештачење. *(К.Д.)*

ИНТЕРВЈУ: **АФРОДИТА ШАЉА-ПЛАВЈАНСКА**, ПРОГРАМСКИ АНАЛИТИЧАР ЗА СЕКСУАЛНО И РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЈЕ НА УНФПА

ТИНЕЈЏЕРКИТЕ имаат право сами да донесуваат одлуки

Светскиот ден на населението е одбележан за прв пат на 11 јули 1990 година, во над 90 земји во светот. Фондот за население на Обединети нации (УНФПА) е агенцијата на ООН која го организира одбележувањето на Денот на глобално ниво, а секоја година се одбира тема која е од специфичен интерес за понатамошниот развој. Оваа 2016 година темата е "Да инвестираме во тинејџерките", објаснува Шаља - Плавјанска

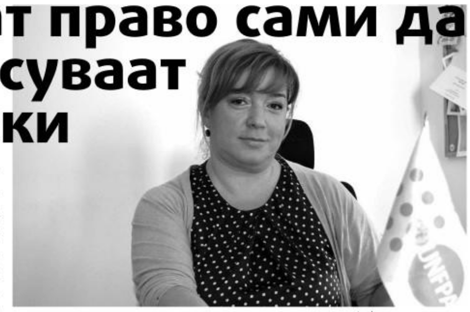

Зошто е одбрана токму темата "Да инвестираме во тинејџерките"?

Во многу земји во развој, па дури и во некои со повисок степен на развој, постојат многу традиционални норми кои имаат штетно влијание и го ограничуваат развојот на тинејџерките. Во одредени заедници се смета дека во моментот кога девојката станува тинејџер време е да основа семејство. Тоа подразбира да го напушти школото, а како последица се случуваат детските и раните бракови, несаканата бременост, ризици по здравјето на девојката и на новороденото.

Доколку една тинејџерка нема можност за адекватно образование и го нема правото да го контролира својот живот, нејзината иднина е загрозена, а нејзиниот потенцијал од секој аспект е во голем ризик да остане неисполнет.

Што работи УНФПА на оваа тема во Македонија?

Според Извештајот за состојбите на светското население од 2015 година, во регионот на Источна Европа и на Централна Азија, каде што спаѓа и нашата земја, бројот на омажени девојки на возраст под 18 години е еден милион.

Тоа што ние, како УНФПА го правиме, е зајакнување на правата на тинејџерките. При тоа - испраќаме порака дека тинејџерките имаат право самите да донесуваат одлуки кои се однесуваат на нив. Само така тие ќе можат да бидат активни граѓани и да придонесуваат од секој аспект, и економски и социјален, најпрво во својата заедница, а последователно и кон пошироката заедница, односно државата.

Се издвојува ли нашата земја во однос на репродуктивното здравје на младите лица, споредбено со другите земји во регионот?

Можеме да кажеме дека насекаде е општо прифатена констатацијата дека младите не се доволно информирани за можните ризици од ризичното сексуално однесување, вклучително и тоа како да се заштитат од непланирана бременост и сексуално преносливите болести. Во недостаток на кредибилни извори, повеќето од нив користат информации од Интернет кои не секогаш се точни, и ова мора да се промени.

Постојат ли некои конкретни податоци?

Да, имаме податоци од Студијата за однесувањата поврзани со здравјето на децата од училишна возраст, согласно методологија на Светската здравствена организација.

Во нашата земја само 15% од девојчињата користат орална хормонска контрацепција, споредено со европскиот просек кој изнесува 30%. Податоците од истата студија покажуваат дека девојките во Македонија споредено со момчињата се помалку сексуално активни, односно 3% од девојките на 15-годишна возраст, наспроти 36% од момчињата. Сепак, овој голем родов диспаритет повторно укажува на состојби на разлики помеѓу момчињата и девојчињата. Оваа нееднаква позиција помеѓу девојчињата и момчињата може да се илустрира и преку степенот на употреба на кондом. 48% од девојчињата користат кондом, наспроти 64% од момчињата, додека кај европскиот просек разликата е само 6 процентни поени.

Што треба да се преземе да се подобрат состојбите?

УНФПА веќе неколку години работи со сите засегнати страни во Македонија на системски подобрувања од областа на сексуалното и репродуктивното здравје, вклучувајќи ги и тинејџерките. Во моментов се одвива еден многу значаен процес кој опфаќа консултации со експерти од земјава поддржани со меѓународна експертиза за проценка и ревизија на постоечката Стратегија за сексуално и репродуктивно здравје 2010-2020. Овој процес има за цел усогласување на овој стратешки документ со новите одржливи развојни цели на ОН, како и други глобални и регионални иницијативи, посебно осврнувајќи се на аспектите на човекови права. Процесот е партиципативен и консултативен, предводен од Министерството за здравство, а поддржан од УНФПА. Тоа што ќе произлезе од оваа проценка во секој случај ги вклучува и младите, бидејќи тие се активно вклучени во предлагањето на политики и фактори во имплементација на активностите кои ќе произлезат.

На крај да резимираме дека од клучно значење е да се подигне свеста кај младите за последиците од ризичното сексуално однесување, кои се многубројни: висок степен на тинејџерска бременост и абортуси, тенденција на зголемување на бројот на заразени лица со сексуално преносливи инфекции помеѓу младата популација, сѐ пониска е возраста на заболени со кламидија и ХПВ, и појава на карцином на грлото на матката како последица од инфекција со ХПВ. Во исто време потребно е да се зајакне достапноста, пристапноста, прифатливоста и квалитетот на здравствени услуги за сексуално и репродуктивно здравје, приспособени на потребите на младите.

Темата на Светскиот ден на населението за оваа година "Да инвестираме во тинејџерките", е одлична можност сите заедно како заедница на социјално одговорни граѓани да укажеме дека интересот ни е заеднички, а тоа е да имаме здрави млади луѓе, со целосно исполнет потенцијал, кои ќе можат да придонесуваат во својата заедница и пошироко, во државата.